

nöje. — 4) Särskilt del i en målning, då den utgör liksom ett helt för sig.

PARTIAGG, partti'agg, n. 5. Agg, som råder emellan partier (A, 4).

PARTIANDA, f. sing. Rådande höjelse att sluta sig till ett af flera med hvarandra stridande partier.

PARTICHEF, partti'schäf, m. 3. Hufvudman för ett parti.

PARTICIP, parttisi'p, n. 3. eller **PARTICIPIUM**, parttisi'pium, n. 3. pl. — *ci pier*. (gram.) En höjning af ett verbs infinitiv, med egenskap både af verb och nomen.

PARTICIPATION, parttispatschón, f. 3. Deltagande.

PARTICIPERA, v. n. 1. (fr. *Participer*) Deltaga. *P. i kostnaderna för en måltid.*

PARTIEL, parttsi'ell, a. 2. Som omfattar, angår blott en del af det hela; som sker delvis. *P. solförmörkelse.*

PARTIÖNGÄRE, m. 5. 1) Ifrig anhängare af ett visst parti. — 2) Anförare för ett parti.

PARTIKEL, partti'ck'l, m. 2. pl. — *iklar*. (lat. *Particula*) 1) (fys.) Hvarje minsta tänkbar del af materien. — 2) (gram.) Ord, som hvarken är nomen, pronomen eller verb. *P-klarna äro af fyra slag: adverb, prepositioner, konjunktioner, interjektioner.*

PARTIKULARITET, -----ét, f. 3. Särskilthet. [— cul —.]

PARTIKULIER, parttikiyllj'är, a. 2. (fr. *Particulier*) Särskilt; egen.

PARTISK, parttisk, a. 2. Som gynnar ena parten på den andras bekostnad. Säges både om sak och person. *P. domare. P-t domslut. Visa sig p. för någon.*

PARTISKHET, f. 3. Egenskapen att vara partisk. *En domares p. — Syn. Väld.*

PARTISKT, adv. På ett partiskt sätt, med partiskhet. *Döma p.*

PARTITUR, partitür, n. 3. (af lat. *Partiri*, dela) Alla stämmorna, som tillhöra ett tonstycke, skrifna under hvarandra, med gemensamma taktstreck och inom samma klamra.

PARTIVIS, partti'vi's, adv. I parti. *Köpa, sälja p.*

PARTRÄDAR, m. 2. pl. Växtslägte af algerna. Zygneina.

PARVENY, parvny', m. 3. (fr. *Parvenu*) En, som kommit sig upp af intet. Uppkomling.

PARVIS, parvi's, adv. I par, par om par. *Gå p.*

PASCHA, páscha, m. 3. pl. *paschar*. (i Turkiet) Överbefälhafvare; äfv. ståthållare öfver en provins.

PASK, n. sing. (pop.) 1) Illa lagad mat. — 2) Illa förrättad syssla.

PASKA, v. n. 4. (pop.) Se *Slaska, Traska*.

PASKER, pässk'r, m. sing. (pop.) Småfärdig karl.

PASKIG, a. 2. (pop.) Se *Slaskig, Taskig*.

PASKILL, -i'll, n. 5. o. 5. (fr. *Pasquille*) Personlig satir, smädeskrift, nidskrift; nidsvisa. [Pasquill.] Anm. Ordet härleder sig ifrån det ital. *Pasquillo* eller *Pasquinata*, en stympad bildstod i Rom, hvarpå paskiller pläga uppslås, benämnd efter en borgare i denna stad, som var ryktbar för sina stickord och giftiga infällen.

PASKILLANT, -- änt, m. 3. Författare af smädeskrifter; nidskrifvare. [Pasquillant.]

PASMA, pässma, v. a. 1. Afdela spunnet garn i pasman.

PASMA, pässma, n. 4. Längdmått för spunnet garn, hållande 100 trådar af 2½ alns längd. Kallas äfv. Knäpp.

PASMETRÅD, m. 2. Tråd, hvarmed ett pasma ombindes.

PASS, n. 5. I. (lat. *Passus*) 1) Trång väg, trång farled. *P. emellan berg, bankar, uddar. P-et vid Thermopylä.* — 2) Af vederbörande myndighet utfärdad tillåtelse till obehindrad resa. *Respass. Begära, uttaga p. för en resa till Paris.* — 3) Se *Passgång*.

PASS, v. sing. II. Beqvämlighet, läglighet. Förekommer i uttrycken: *Komma väl till p.*, lägligt, just lagom, i rätten tid. *Komma illa till p.*, olägligt. *Vara till p.*, till lags. *Vid p.*, omkring, ungefär.

PASS! int. III. (fr. *je passe*; i vissa spel) Jag begär ej att spela. — *S. n. sing.* Ett slags spel på fem man hand, deri knektarne äro högst. Kallas äfv. Knektpass.

PASSA, v. a. 1. (t. *passen*) I. 1) Jemka ett efter ett annat, så att de blifva lagom för hvarandra. *P. ett lock till en ask.* (Fig.) *P. tillfälle, afpassa t.* (se *Afpassa*). *P. äf, v'n, upp.* se *Afpassa*, &c. *P. på'*, vara tillhands, taga tillfället i akt, gifva akt på rätta stunden, när något skall ske; vara uppmärksam, vaksam. *P. på någon*, invänta någon på ett ställe; äfven lura på någon. *P. på tillfället*, taga det i akt, när det erbjuder sig. (Gam.) *P. på'*, bry sig om, t. ex.: *Det p-r jag ej på.* (Ford.) *Pass på'*, låt bli, t. ex.: *Pass på att gå dit.* *P. upp*, se *P. på'*; äfv. förrätta tjenstsysslor (t. ex. vid bordet, då man äter, o. s. v.); se f. ö. *Upppassa*. — V. n. 1) Vara lagom, tjenlig, lämplig. *Locket p-r ej till bytten. Klädningen p-r bra. Dessa glasögon p. ej för mig. Tyget kan p. till mössa. Blått p-r väl emot hvitt. Detta ord p-r ej der på stället. P. i hvarandra, vara lagom, för att gå i hvarandra. P. ihóp, tillsammans, vara lagom stora, tjenliga, lämpliga för hvarandra, t. ex.: *Färger, som ej p. ihóp; dessa uttryck p. ej väl tillsammans.* — 2) Vara tillständig. *Ett sådant uppförande p-r honom ej.* — *Syn.* Anstå, Egna, Höfvas. — *P. ell. P. sig, v. impers.* Vara tjenlig, lämplig, tillständig. *Det p-r honom ej att göra så. Det p-r er ej att göra några anmärkningar. Det p-r sig icke för en yngling att vilja föra ordet bland äldre folk. Det p-de sig ej så, var ej lägligt. Allt som det p-r sig, befinnes tjenligt, lämpligt, lägligt. P. sig med, vara förenlig, öfverensstämma med. — *Syn.* Anstå, Höfvas; äfv. Foga sig, Lämpa sig, Falla sig.**

Anm. Ordet förmodas af *ihre* vara härleddt ifrån det italienska *Pezzo*, stycke (fr. *Pièce*).

PASSA, v. n. 1. (af fr. *Passer*) I vissa kortspel: Förklara, att man ej begär att spela; säga nej i fråga om vist.

PASSABEL, -áb'l, a. 2. (fr. *Passable*) Som kan passera eller gå an, passerlig, hjälplig.

PASSADVIND, passädví'nd, m. 2. Regelbunden vind, som blåser till ungefär 23° på hvardera sidan om eqvatorn, under April—Oktober från sydvest, under Oktober—April från nordost.

PASSAGE, pasásch, m. 3. (fr.) 1) Öfverfart; äfv. afgift dertför. — 2) Betäckt genomgång ifrån en gata till en annan. — 3) (i musik) Figurerad löpning eller öfvergång.

PASSAGERARE, passaschërare, m. 5. (fr. *Passager*) Resande till sjös; vägfärdande som medföljer postvagn, diligens, omnibus, o. s. v.